

מחודדים

ת"ר ושנתם שיהיו דברי תורה מחודדים בפ"ך (קידושין 5).

סיכומי דף היומי
 מערכת: 073-249-0403
 sikumhadaf12@gmail.com
 לע"נ
 הגה"ח ר' פינחס רוזנבוים זצ"ל
 בהרה"ח ר' בנימין בייטש זצ"ל

גליון 196

דף ס"ט, שב"ק מברכים החודש פרשת בראשית כ"ט תשרי תשפ"א

עמוד א'

צדוקי - ו"א דינו כנכרי שאין יכול לבטל רשות, וצריך לשוכרה ממנו. ו"א שאינו כנכרי ויכול לבטל רשות (גם אם מחלל שבת בפרהסיא). ו"א שאם הוא מומר לחלל שבת בצנעא, יכול לבטל רשות, ואם מחלל שבת בפרהסיא אינו יכול לבטל.

מי שביטל רשותו במבוי והוציא - אם לא הוציא בני מבוי את הכלים קודם שהוציא: במזיד - אוסר, שחזר ונטל את רשותו. בשוגג - לר"מ אוסר, שקנסו שוגג אטו מזיד. ולרבי יהודה אינו אוסר, שלא קנסו שוגג אטו מזיד. **אם הוציא בני מבוי קודם שהוציא המבטל:** לר"מ אינו אוסר, שמכיון שהחזיקו בני מבוי במבוי שוב אינו יכול לחזור מביטולו. לרבי יהודה - ללשון משנתנו - יכול לחזור גם לאחר שהחזיקו. (ולפי הברייתא אינו חולק).

מי שהוציא בשבת מביתו לחצר שלא עירבו, לר"מ בין בשוגג בין במזיד יכול לבטל, שסובר מומר לחלל שבת (אפילו בפרהסיא) יכול לבטל. לרבי יהודה במזיד אין יכול לבטל, שהמחלל שבת אינו יכול לבטל, בשוגג יכול לבטל.

המתבייש לחלל שבת בפני אדם גדול, דינו כמחלל שבת בצנעא.

החשוד לדבר אחד - לרבי מאיר הוא חשוד לכל התורה כולה. לחכמים אינו חשוד לכל התורה, חוץ מהמומר לעבודה זרה, שכל המודה בה ככופר בכל התורה כולה. ו"א שגם המחלל שבת בפרהסיא דינו כמומר לכל התורה כולה.

עמוד ב'

'אדם כי יקריב מכם ולא כולכם - פרט למומר לכל התורה כולה, ומומר לעבודה זרה או לחלל שבתות בפרהסיא, שאין מקבלים מהם קרבן. אבל מומר לעבירה אחרת מקבלין קרבן כדי שיחזור בתשובה. ובגויים מקבלים קרבן מכולם.

אחד מבני החצר ששכח ולא עירב, וביטל את רשותו בחצר לשאר בני החצר ולא את רשות ביתו - גם הוא וגם שאר אנשי החצר אסורים להוציא מביתו לחצר, שמוציאים מרשות שלו לרשות שלהם. אבל מוציאים משאר בתים לחצר, וגם המבטל מותר שהוא כאורח שלהם. **אם אנשי החצר ביטלו את רשותם לשוכח,** הוא מותר להוציא מביתו לחצר, והם אסורים להוציא אפילו מביתו, שחמשה אצל אחד אינם חשובים כאורחים.

שנים ששכחו ולא עירבו, יכולים לבטל את רשותם לשאר בני החצר. אבל אם שאר בני החצר ביטלו את רשותם להם, אסור להם להוציא מבתיהם לחצר, שהבית מיוחד לבעליו והחצר של שניהם, ואין מוציאים מרשות המיוחדת לו לרשות שלו ושל חבירו. ואפילו אם לאחר מכן ביטל האחד את רשותו לשני אינו מועיל, כיון שבזמן שביטלו הראשונים את רשותם לשנים לא הועיל ביטולם (שהשנים אסורים זה על זה), לא קנו השנים את רשותם שיוכלו להקנותם. ואפילו אם אמרו בני החצר לשנים שיקנו את רשותם ע"מ להקנות האחד לחבירו, אינו מועיל.

לבית שמאי צריך לבטל רשות מבעוד יום, ולבית הלל מבטלין גם משחשיכה.

דף ע"ב, יום א' אדר"ח פרשת נח ל' תשרי תשפ"א

עמוד א'

חמשה השרויין בחצר אחת ושכח אחד מהן ולא עירב - לרבה צריך לבטל לכל אחד ואחד, לאביי אין צריך.

שלשה הדרים בחצר, שנים מהם עירבו ואחד לא עירב, ומת אחד מן המערבין, זה שלא עירב נותר רשותו לזה שעירב. (ואין חוששים שמה לא יתן רשות לשני גם כשהוא חי, שאינו מועיל למ"ד צריך לבטל לכל אחד).

שנים עירבו - נותנים את רשותם לזה שלא עירב, ואין קונסים אותו על מה שלא עירב, **שנים שלא עירבו** - נותנים את רשותם לשנים שעירבו, ואין חוששים שמה יבואו לבטל רשות לאלו שלא עירבו. וכן נותנים את רשותם לאחד שלא עירב (אם שלשה דרים בחצר), ואע"פ שכל בני החצר לא עירבו, לא קנסו אותם כדי שלא תשתכח תורת עירוב.

עמוד ב'

שכח לערב ומת בשבת, ולא ביטל רשותו - לרב נחמן יורשו מבטל ש'כרעיה דאבוה' הוא. ליתנו דבי שמואל אינו מבטל, כיון שלא היה יכול לערב מאתמול.

כל שמתור למקצת שבת הותר לכל השבת - כגון שתי חצירות ופתח או חלון אחד ביניהם, ועירבו על ידי אותו פתח, ובשבת נפלה כנגדו מפולת ונסתם, מותר להשתמש מזו לזו על ידי זריקה או דרך חורין קטנים. וכן מבוי שניטלו קורותיו או לחייו בשבת, מותר לטלטל בו א"ע שהוסרו מחיצותיו.

כל שנאסר למקצת שבת אסור לכל השבת - כגון שני בתים בשני צידי רה"ר, והקיפום

נכרים מחיצה בשבת, אסורין לבטל רשות זה לזה כדי שאחד ישתמש בה, כיון שלא היו יכולים לערב מאתמול. וכן נכרי הדר עם ישראלים בחצר שמת בשבת, אינם יכולים לבטל רשות זה לזה, כיון שמאתמול לא היו יכולים לערב משום רשותו של נכרי.

אחד מבני החצר ששכח ולא עירב, אע"פ שנאסר למקצת שבת, יש לו תקנה לבטל רשות בשבת.

אחד מבני החצר שמת וירשו אחד מן השוק שאינו דר בחצר - אם מת מבעוד יום שעדיין לא קנה עירובו של מת, הירש אוסר על בני החצר. מת משחשיכה אינו אוסר, כיון הותר למקצת השבת.

מי שיש לו בית דירה בחצר ואינו דר שם ומת, וירשו אחד מבני החצר - אם מת מבעוד יום אינו אוסר, שירשו יערב עם שכניו. מת משחשיכה אוסר, שאינו יכול לערב. (ולרב נחמן יורש מבטל רשות, אוסר עד שיבטל את רשותו לב"ה שיש ביטול רשות בשבת).

דף ע"א, יום ב' ראש חודש חשוון פרשת נח תשפ"א

לזכות עלקא בת מרים לאה לברכה והצלחה בכל העינים.

עמוד א'

ישראל וגר הדרים בחצר אחת, ומת הגר מבעוד יום, והחזיק ישראל אחר בנכסיו, הרי הוא אוסר עליו. ואפילו אם החזיק משחשיכה והיתה מותרת במקצת שבת (קודם שהחזיק), אוסר, כיון שהיה ישראל יכול להחזיק מבעוד יום, נמצאת רשות זו תלויה ועומדת מתחילת השבת, ולא נחשב שהותר למקצת שבת. **לשיטת רב נחמן שהירוש בשבת יכול לבטל את רשותו,** יכול גם המחזיק בנכסיו הגר לבטל את רשותו (לבית הלל שיש ביטול רשות בשבת).

אם מת הגר משחשיכה, אע"פ שהחזיק ישראל אחר בשבת אינו אוסר, שכבר קנה עירובו של הגר בתחילת שבת והותר למקצת שבת.

ביטול רשות בשבת - לבית שמאי אוסר, שנחשב להקנאת רשות' ודומה למקח וממכר. לב"ה מותר, ל"מ משום שמגלה דעתו שכבר רצה מתחילה בהיתר אלא ששכח לערב, ו"מ שליטתם אין זה 'הקנאת רשות' אלא 'סילוק רשות'.

דין בעל הבית השותף עם שכניו שבמבוי לשם שותפות סתם ולא לשם שיתוף: שיטת ת"ק לפי רב ורבא - אם שותף לזה ביין ולזה ביין בכלי אחד, א"צ לערב. בשני כלים, צריך לערב. **לאביי** - לזה ביין ולזה ביין אפילו בשני כלים א"צ לערב, משום שראוי לערבם. לזה ביין ולזה בשמן שאין ראוי לערבם, צריך לערב.

שיטת רבי שמעון שגם אם הוא שותף לזה ביין ולזה בשמן א"צ לערב. לרבה - מדובר בחצר שבין שני מבואות, ונשתתפה בשני עירובין, עם מבוי זה בשמן ועם מבוי זה ביין (אבל בשיתוף אחד אין משתתפין לזה ביין ולזה בשמן, כיון שאין ראוי לערבם). ור"ש שליטתו בשלש חצירות הפתוחות זו לזו שעירבו שתיים חיצונות עם האמצעית, שהפנימית מותרת עם החיצונות והם עמה, ואע"פ ששתיים החיצונות אסורות זו עם זו, אין גוזרים שיעבירו כלים מחיצונה האחת לשניה דרך הפנימית. **ולרב יוסף** - משתתפין בעירוב אחד לזה ביין ולזה בשמן, שסובר ר"ש שיין ושמן חיבורין זה לזה כר' יוחנן בן גורי (לענין טבול יום שנגע בשמן שצף על יין שפסל את שניהם), וראוי לערבם. וחכמים סוברים שאינם חיבור (וטבול יום פסל רק את השמן).

עמוד ב'

שיטת רבי אלעזר בן תדאי שגם לזה ולזה ביין צריכים לערב: לרבה - אם שני השכנים עירבו את יינם בכלי אחד - אפילו שלא לשם שיתוף - א"צ לערב. אם קנו חבית יין בשותפות, סובר ר"א בן תדאי שאין ברירה, וכיון לא הוברר יין לכל אחד אינו מועיל. ולחכמים 'יש ברירה' וגם זה מועיל. **לרב יוסף** - מודה ר"א שבני מבוי מותרים, אלא שצריך לערב בחצירות, וסובר כרבי מאיר שאין סומכין בני חצירות - לטלטל לחצר - על שיתוף שבמבוי, שלא לשכח תורת עירובין מן התינוקות, שיאמרו אבותינו לא עירבו. ולחכמים סומכין על השיתוף במבוי, וא"צ לערב בחצירות.

אין מחמירין כשתי חומרות שהחמיר תנא אחד בדיני עירובין.

דף ע"ב, יום ג' פרשת נח ב' חשוון תשפ"א

עמוד א'

מעריבין בחצירות בפת ולא ביין, שעירוב משום דירה ודירתו של אדם אינו נמשך אחר היין אלא אחר פיתו. אבל במבואות משתתפים ביין, שאינו אלא לשתי רשות החצירות, וחצר אינו בית דירה. (וק"ו שמשתתפין בפת שחשוב יותר).

י"א שאם עירבו ע"י פת, לדברי הכל סומכין במבוי על העירוב שבחצר, או בחצר על השיתוף המבוי. ואם נשתתפו ביין במבוי, לר"מ צריך לערב בחצירות שאין מעריבין

חצירות ביין, ולחכמים אין צריך, שמתוך שהיין ראוי לשיתוף המבוי סומכין עליו גם בחצר. ו"א שאם נשתתפו ביין לדברי הכל צריך לערב בחצר. ואם עירבו או שיתפו בפת, לר"מ צריך עירוב ושיתוף, ולחכמים די באחד מהם.

י"א הלכה כרבי מאיר שאין סומכין על שיתוף המבוי במקום העירוב שבחצר או להיפך, ודורשים זאת ברבים. ו"א שהמנהג כדבריו, שמורין כן ליחיד אבל אין דורשים זאת ברבים. ו"א נהגו העם כדבריו ואין מוחזין בידם, אבל אין מורין כן אפילו ליחיד.

חמשה חבורות ששבתו בטרקלין אחד שחלקוהו לחמשה, וכולם יש להם פתח לחצר: לבית שמאי דינם כחמשה בתים, וצריך לכל חבורה ליתן פת בעירוב החצר, ולבית הלל אין במחיצה זו חילוק רשות, ודי בעירוב אחד לכולם. ואם מקצתם שרויים בחדרים או בעליות, צריך עירוב לכל חבורה.

י"מ המחלוקת כשרשותיהם חלוקות במסיפס (מחיצה נמוכה של חתיכות עצים), אבל אם יש ביניהם מחיצות עשרה, לדברי הכל צריך עירוב לכל חבורה. ו"מ שנחלקו בין במסיפס ובין כשיש מחיצות עשרה. י"מ שנחלקו דווקא במחיצות מגיעות לתקרה, אבל במחיצות שאין מגיעות לתקרה - אפילו בבהות עשרה - לדברי הכל צריך אחד לכולם. ו"מ שנחלקו במחיצות שאין מגיעות לתקרה, אבל אם מגיעות לתקרה לדברי הכל צריכים עירוב לכל חבורה.

עמוד ב'

הלכה שבמחיצות המגיעות לתקרה - צריך לדברי הכל עירוב לכל חבורה.

לשיטת התנא כברייטא לא נחלקו ב"ש וב"ה לענין מחיצות, ולדברי הכל הטרקלין מחבין לרשות אחת. ונחלקו אם כל חבורה צריכה לתת פת לעירוב, או שכולם נותנים פת אחד. שדין זה דומה לחמשה בתים שבחצר שעירבו ביניהם, ובאים לערב עם בני חצר אחרת. י"מ המחלוקת כשמוליכין את העירוב למקום אחר, שלדעת ב"ש צריך פת לכל אחד ואין אחד נעשה שליח לכולם, ולב"ה מועיל עירוב אחד לכולם. אבל אם נותנים את העירוב אצלם, לדברי הכל מועיל עירוב אחד לכולם. ו"מ המחלוקת כשנותנים את העירוב אצלם, אבל אם מוליכים את העירוב לחצר האחרת הכל מודים שצריך עירוב לכל אחד.

אחין שאוכלין על שולחן אביהם וישנים בבתיהם, והם ואביהם ואחרים דרין בחצר אחת, אם מוליכים את עירובם בבית אחר משאר בני החצר, צריכין עירוב לכל אחד, ואם שכח אחד לערב יטבל את רשותו, שמתוך שהזקוק לעירוב מחמת שאר הדיירים, אוסרים גם האחים זה על זה - כיון שחלוקים בלינה - וצריך כל אחד ליתן פת. אבל אם עירוב כל החצר בא לבית אביהן, אין צריכים לערב (שהבית שמניחין בו עירוב אין צריך ליתן פת, והאחים כולם נמשכין בו). וכן אם אין עוד דיוורין בחצר, הרי הם כיחידים וא"צ לערב ביניהם.

לשיטת רב - שמקום האכילה גורם - כל זה כשהאחים אוכלים משל אביהם בביתם, אבל אם אוכלים על שולחן ממש, אין צריכים לערב.

מי שיש לו בית שער אכסדרא ומרפסת בחצר חבירו, אינו אוסר עליו לטלטל שם בלא עירוב. ואם יש לו בית התבן בית בקר בית העצים ובית האוצרות, לת"ק אוסר עליו, ולרבי יהודה אינו אוסר אלא מקום דירה בלבד.

דף ע"ג, יום ה' פרשת נח ג' חשון תשפ"א.

עמוד א'

מקום הדירה - לרב הוא מקום שאוכל שם, לשמואל מקום לינה.

רועים ושומרי פירות ושומרי העיר - אם דרכן ללון בעיר במקום שאוכלין, אע"פ שקידש עליהם היום בשדה, הרי הם כאנשי העיר ויש להם אלפים מן העיר לכל רוח, וכל העיר כארבע אמותם. אם דרכן ללון בשדה, אע"פ שאוכלין בעיר, מודדין להם מן השדה אלפים לכל רוח, אפילו למ"ד מקום אכילה גורם, שאילו היה להם פת בשדה היה נוח להם יותר כיון שצריכים לשמור שם.

מי שיש לו חמש נשים המקבלות פרס מבעליהן, ויש לכל אחת דירה לבדה עמו בחצר, או חמשה עבדים המקבלים פרס מרביהן. ר"י בן בתירה מתיר בנשים שאין אוסרות על בני החצר, ואוסר בעבדים שאין נמשכין אחריו. ור"י בן בבא מתיר בעבדים ואוסר בנשים, כמו שנאמר על דניאל שבכל מקום שהוא, הוא בשער המלך.

תלמיד הדר עם רבו בחצר ומקבל פרס ממנו, א"צ לערב.

חמשה שגבו את עירובן, כשמוליכין את עירובן למקום אחר די בעירוב אחד לכולן, וא"צ עירוב לכל אחד ואחד.

בני הישיבה שאוכלים בבקעה ולנים בבית המדרש הנמצא בתוך אלפים אמה - מודדין להם אלפים מבית המדרש. ואע"פ שהנותן עירוב תחומין ולן בביתו מודדין לו מן העירוב, היינו משום שנוח לו ללון במקום העירוב - אם היה יכול - כיון שצריך לילך לאותה רוח, אבל לתלמידים היה נוח יותר לאכול בבית המדרש אם היו יכולים.

אב ובנו או רב ותלמידו, בזמן שאין עמהן דיוורין הרי הן כיחידים, וא"צ לערב ביניהם (ואם דרים בחצר הפנימית, אין אוסרים על החיצונה משום דריסת רגל שיש להם עליה, כיון שמתירים במקומם). ואע"פ כן מבוי שלהם נותר בלחי וקורה ודינם כשתי חצירות הפתוחות למבוי.

עמוד ב'

חמשת חצירות הפתוחות זו לזו ופתוחות למבוי, ועירבו בחצירות (כל חצר לעצמה וגם מחצר לחצר) ולא נשתתפו במבוי - לשיטת ר"מ - מותרים בחצירות ואוסרים במבוי, ואם נשתתפו גם במבוי מותרים כאן וכאן. עירבו ונשתתפו ואחד מבני חצר שכח לערב (אבל נשתתף במבוי), אע"פ שלא ביטל את רשותו מותרים כאן וכאן, שטעמו של רבי מאיר שאין סומכין על השיתוף הוא כדי שלא תשתכח תורת עירוב, וכיון שרוב בני החצר עירבו כבר לא תשתכח. שכח אחד מבני מבוי ולא נשתתף, מותרים בחצירות ואוסרים במבוי.

ביטול רשות מועיל במבוי (לרבי מאיר).

לשיטת רב - חצירות הפתוחות זו לזו אין מועיל להם שיתוף להתיר הטלטול במבוי. וטעמו למסקנא, שאין מבוי נותר בלחי וקורה עד שיהיו שתי חצירות ושני בתים בכל אחת, וכשפתוחות זו לזו כולן חשבויות כחצר אחת (ואין להם היתר במבוי עד שתהא שם חצר אחת שבה פתחה לחברותיה, או שתי שורות של חצירות הפתוחות זו לזו אחת לצד זה של מבוי ואחת לצידו השני).

למסקנת הגמרא שיתוף מועיל גם אם מתחילה הכניסוהו לחצר אחת, וא"צ כל אחד להכניס את חלקו בחצירו ולהוציאו משם דרך המבוי לחצר שמניחים אותה.

בני חבורה שהיו מסובין בבית וקידש עליהם היום, סומכין בפת שעל השולחן משום עירוב חצירות. היו מסובין בחצר, סומכין בפת שעל השולחן משום שיתוף מבואות שמותר להניחו בחצר שבמבוי, אבל לא משום עירוב שצריך להניחו בבית שהוא מקום דירה.

דף ע"ד, יום ה' פרשת נח ד' חשון תשפ"א.

לזכות ידידנו הנגיד הנכבד אלטער בנימין בנינוש בן מרים לאה לברכה והצלחה בכל הענינים

עמוד א'

לשיטת רב אין מבוי נותר בלחי וקורה עד שיהיו שתי חצירות פתוחות לתוכו, ושני בתים בכל חצר. לשמואל אפילו פתוח לו בית אחד בלא חצר, וחצר אחת שבית פתוח לה. לרבי יוחנן אפילו חורבה מכאן וחצר שיש לה בית מכאן, ודוקא חורבה שראוי לדירה אבל שביל של כרמים לא. (וא"צ שהחצר והחורבה יעשו שיתוף במבוי, שהחורבה אינה אוסרת לפי שאינה מקום דירה. אבל אסור להוציא כלים מחצר לחורבה, שרשות אחרת היא. ולא חשש רבי יוחנן שאם יוציאו למבוי יוציאו גם מחצר לחורבה דרך המבוי).

לשיטת רבי שמעון - מותר לטלטל כלים ששבתו בחצר או בנגות וקרפיפות לחצר אחרת בלא עירוב. אבל כלים ששבתו בבית שבחצר זו, אסור להוציאם לחצר אחרת אם לא עירבו יחד. רב פסק כר"ש אם לא עירבו בני החצירות כל אחת לעצמה, שמכיון שאסור להוציא מביתם לחצר אין כלי הבית מצויין בחצר, ולא שייך לגזור שיוציאו גם כלים ששבתו בבית. אבל אם עירבו, גוזרים שמא יוציאו כלים ששבתו בבית לחצר אחרת. לשמואל ורבי יוחנן הלכה כר"ש אפילו אם עירבו, ואין גוזרים שיוציאו כלים ששבתו בבית.

נסתפקו בגמרא אם שמואל חזר מדבריו והודה לדברי רב שאין מבוי נותר בלחי וקורה עד שיהיו שתי חצירות ושני בתים, או שלא חזר מדבריו.

עמוד ב'

מבוי שיש בו שתי חצירות ושני בתים, ואחד מן הבתים הוא בית הכנסת, והשמש לן בו ואינו אוכל שם - למ"ד מקום אכילה גורם אינו נחשב לבית (ואינו נותר בלחי וקורה לשיטת רב). ולמ"ד מקום לינה גורם הוא נחשב לבית.

מבוי או חצר שצידו אחד ישראל וצידו השני עובד כוכבים, וסמוך לביתו של ישראל יש בני ישראל הפתוחות לרה"ר - ולא למבוי או לחצר - וחלונות ביניהם, אין מעריבין זה עם זה כדי שיוכלו להוציא כליהם למבוי דרך פתחו של זה. והטעם למסקנא - שאסור לישראל יחיד לדור עם עובד כוכבים במבוי שמא ילמוד ממעשיו, וכשלא יערבו הישראלים עמו ישתמש לבדו עם הנכרי במבוי, ויירא שלא יהרגנו ויצא.

דף ע"ה, יום ו' פרשת נח ה' חשון תשפ"א.

עמוד א'

שתי חצירות זו לפני זו - עירבה פנימית לעצמה ולא עירבה החיצונה, מותר לטלטל בפנימית ואסור בחיצונה. עירבה חיצונה ולא פנימית, אסור לטלטל בשתיים (פנימית משום שלא עירבה, וחיצונה משום שיש לפנימית דריסת רגל עליה, ורגל האסורה במקומה אוסרת שלא במקומה). עירבה כל אחת לעצמה, לת"ק כל אחת מותרת לעצמה, ולר"ע אסור לטלטל בחיצונה, שדריסת רגל של פנימית אוסרתה אע"פ שהיא מותרת במקומה. שכח אחד מן החיצונה לערב, פנימית מותרת וחיצונה אסורה. שכח אחד מן הפנימית שתייהן אסורות, שהפנימית היא רגל האסורה במקומה ואוסרת על החיצונה.

אם בכל חצר יש רק אדם אחד, א"צ לערב זה עם זה - לשיטת חכמים - שהפנימית היא רגל המותרת במקומה, ואינה אוסרת משום דריסת רגל על החיצונה.

שיטת רב דימי: לרבי עקיבא פנימית אוסרת על החיצונה משום דריסת הרגל שיש לה עליה, בין כשהיא מותרת במקומה ובין כשהיא אסורה. ואם עשתה פנימית דלת קטנה לפני פתחה, סילקה דריסת רגלה מחיצונה ואינה אוסרת. ולחכמים בין כשמותרת במקומה ובין כשאסורה במקומה, אינה אוסרת על החיצונה. ונדחו דבריו.

לשיטת רבין שלש מחלוקות בדבר: לת"ק רגל המותרת במקומה אינה אוסרת, והאסורה במקומה אוסרת. לרבי עקיבא אפילו רגל המותרת אוסרת. ולחכמים אפילו רגל אסורה אינה אוסרת.

עמוד ב'

עירבו שתי החצירות זו עם זו, ואחד מבני החצר שכח לערב: אם נתנו את עירובם בחיצונה - שתיים אסורות. שאם השוכח מן הפנימית, פנימית אסורה משום האחד שלא עירב, ואוסרת את החיצונה משום רגל האסורה במקומה. ואם הוא מן החיצונה, גם פנימית אסורה, שאין יכולה לסגור את דלתה ולהסתלק מן החיצונה, לפי שהעירוב אינו אצלם.

נתנו את העירוב בפנימית - אם השוכח מן הפנימית שתייהם אסורות, שפנימית אסורה ואוסרת על חיצונה (וחיצונה אינה יכולה להסתלק מן הפנימית, ועוד שהעירוב אינו אצלם). ואם השוכח מן החיצונה, לחכמים פנימית מותרת וחיצונה אסורה, שפנימית סוגרת את דלתה ומסתלקת מן החיצונה, ואין אומרים 'עירוב מרגילה', ש'לתקוני שיתפתך ולא לעוונתי'. ולרבי עקיבא אין אומרים כן לפי שיכולה לבטל רשותה, ושתייהן אסורות עד שתבטל החיצונה רשות של הרגל עירובה בפנימית. (ולחכמים אין יכולה לבטל שאין ביטול רשות מחצר לחצר, ולרבי יוחנן עיוות הוא אע"פ שיש ביטול רשות, כיון שאוסרת עליה קודם ביטול).

לשמואל אין ביטול רשות מחצר לחצר. וגם לר"ע יש ביטול רשות רק בחצירות שאסורות זו את זו, כגון חיצונה ופנימית, אבל כשאין אסורות אין ביטול רשות. ולרבי יוחנן יש ביטול רשות מחצר לחצר.

אם היו דרים שנים בפנימית ואחד בחיצונה - שתייהן אסורות, שהפנימית אסורה במקומה ואוסרת על החיצונה. היו שנים בחיצונה ואחד בפנימית - י"א שתייהם אסורות, גזירה משום רבים בפנימית. וי"א שאם ישראל דבר בפנימית מותרות, שהיודע שהוא יחידי יודע שאין דריסת רגלו אוסרת, ומי שאין יודע שהוא יחידי סבור שהם עירבו. אבל אם

נכרי דר בפנימית דריסת רגלו אוסרת על החיצונה עד שישכיר את רשותו, שמה יטען שדר עם ישראלים, ולא יחשבו שהגוי השכיר להם רשותו שיש לזה קול.

דף ע"ז, יום שב"ק פרשת נח ו' חשוון תשפ"א.

לזכות פינקל פעריל בת רבקה פיגה

עמוד א'

עשרה בתים זה לפנים מזה - לשמואל פנימי נותן את עירובו ודיו, שכולם נעשים בית שער לו. ולרבי יוחנן גם הבית התשיעי צריך ליתן פת. ונחלקו אם בית שער של יחיד נחשב בית שער.

שתי חצירות ושלשה בתים ביניהן - בית אחד פתוח לחצר אחת ובית אחד לחצר השניה, ובית האמצעי פתוח לשני הבתים - ושתי החצירות מערבים יחד ונותנים את עירובם בבית האמצעי, אחד מבני חצר אחת מביא פת של חצירו אל הבית האמצעי דרך הבית הפתוח לו, ואחד מבני חצר האחרת מביא דרך בית הפתוח לו. והדרים בשלשה בתים אלו א"צ ליתן פת, האמצעי משום בית שמניחים בו את העירוב, ושתי החיצונים שנעשו בית שער לאמצעי.

שתי חצירות ושני בתים ביניהן, ורוצים לערב כל חצר לעצמה, וכל חצר הניחה את עירובה בבית הפנימי - שניהם לא קנו עירוב. שאם שני הבתים נחשבים כבית שער אין מניחים עירוב בבית שער, ואם נחשבים כבית, בית זה מפסיק בין החצר לעירוב, שלא עירב עימה ואין יכולה להביא את העירוב דרך בית זה. ואין מחשיבין את הבית לגבי חצר זה כבית ולגבי חצר האחר כבית שער, שעושים דברי חכמים כ'חוכא וטולולא'.

אמר לו שנים צא וערב עלינו, לאחד עירב מבעוד יום ונאכל עירובו בין השמשות, ולשני עירב בין השמשות ונאכל משתחשך - שניהם קנו עירוב בספק דבריהם א'הלל. ואע"פ שלגבי עירוב זה מחשיבין בין השמשות כלילה ולגבי עירוב זה כיום אין זה 'חוכא וטולולא', שאין הדבר ניכר.

פרק חלון

חלון שבין שתי חצירות: אם הוא ארבעה על ארבעה ומקצתו בתוך עשרה טפחים, רצו מערבין כל אחת לעצמה רצו מערבין יחד. פחות מארבעה על ארבעה, או שכולו למעלה מעשרה - מערבין כל אחת לעצמה ואין מערבין יחד. ואפילו לחכמים הסוברים שיותר משלשה יצא מכלל לבדו, פתח פחות מארבעה אינו חשוב פתח.

חלון עגול - לפי הכלל שכל אמה בריבוע הוא אמה ושתי חומשין באלכסון, צריך שיהיה בהיקפו ששה עשר וארבע חומשין, כדי שיהיה בו ריבוע של ארבעה על ארבעה טפחים. לרבי יוחנן בשיטת רבנן דקיסרי צריך שיהיה בהיקפו כ"ד טפחים, וצריך שיהיו שני טפחים ומשהו של אורך היקפו למטה מעשרה, כדי שמקצת מן הריבוע של ארבעה על ארבעה יהיה למטה מעשרה.

עמוד ב'

חלון שבין שני בתים, אפילו אם הוא למעלה מעשרה מערבין יחד, שהבית נחשב כאילו הוא מלא.

אחד חלון שבין שתי חצירות ואחד שבין שני בתים או עליות או גגין או חדרים, צריך שיהיה ארבעה על ארבעה.

בית ועליה של שנים, יכולים לערב יחד על סמך הארובה הפתוחה מן הבית לעליה, אע"פ שהיא גבוהה מקרקע הבית יותר מעשרה, ואין שם סולם אפילו עראי, לפי שהבית נחשב כמלא גם באמצע ולא רק מן הצד.

דף ע"ז, יום א' פרשת לך-לך ז' חשוון תשפ"א.

עמוד א'

שתי חצירות שיש ביניהם כותל עשרה - מערבין כל אחת לעצמה ואין מערבין יחד, אפילו אם רוחב הכותל הוא פחות מארבעה. **נפרץ הכותל** - עד עשר אמות, רצו מערבין כל אחת לעצמה רצו מערבין יחד, מפני שהוא כפתח. יותר מעשר אמות, מערבין יחד ולא כל אחת לעצמה, שכולה כחצר אחת.

היו בראש הכותל פירות - אם רחבו ארבעה, אלו עולין מכאן ואוכלין וכן אלו, אבל לא יורידו ממנו לחצר או מן החצר אליו, שחשוב רשות בפני עצמה ואינו בטל לאחת מן החצירות. ואם אין ברחבו ארבעה - שהו שתי רשויות שולטות בו ואסור לטלטל על ראשו אפילו כמלא נימא (ואע"פ שרוב מקום פטור, ברשויות דרבנן עשו חיזוק יותר משל תורה). ולרבי יוחנן מותר להעלות מן החצירות לראש הכותל ולהוריד ממנו, שהוא מקום פטור ובטל לכאן ולכאן להקל.

מקום שאין בו ארבעה על ארבעה (וגבוה שלשה) **העומד בין רה"י לרה"ר** - מותר לבני רה"ר ולבני רה"י לכתף עליו משאוי שלהם, מפני שהוא מקום פטור. אבל מדרבנן אסור להחליף מרשות לרשות.

כותל או חריץ שבין שתי חצירות, צידו האחד גבוה עשרה וצידו השני פחות מעשרה, נותנים אותו לחצר שהוא פחות מעשרה (שמעלה ומוריד ממנו לחצר זה ולא לחצר השני). שלזה שלחשו בכוח ולזה תשמישו בקשה.

בא למעט את הכותל - אם יש במיעוטו ארבעה באורך הכותל, המיעוט נעשה כפתח ומשתמש בכל הכותל. אם אין במיעוטו ארבעה, אם מיעוטו ע"י תל עפר או אצטבא שבנה בקרקע הסמוך לו אינו מועיל כלל, ואם עקר חוליה בראש הכותל משתמש במקום המיעוט.

כפה ספל סמוך לכותל כדי למעט מעשרה, באופן שאסור ליטלו בשבת, כגון שחברו בקרקע וצריך כלי חפירה להוציאו. הרי זה מיעוט. אבל אם א"צ כלי חפירה אע"פ שמכוסה בעפר, כיון שמוותר ליטלו בשבת, אינו מיעוט.

תאנה שהטמינה בתבן וחררה שהטמינה בגחלים, אם מגולה מקצתה ניטלת בשבת.

עמוד ב'

סולם מצרי שאין לו ארבע שליבות אינו ממעט, לפי שהוא קטן ונוח ליטלו. **סולם שיש לו יותר**, אע"פ שמוותר ליטלו ממעט, כיון שאין נוטלים אותו מחמת כובדו.

כותל שבין שתי חצירות שגובהו עשרה טפחים, והניח סולם רחב ארבעה משני צדדים, אם אין מרוחקין זה מכנגד זה שלשה טפחים הרי זה כפתח, ואם רצו מערבין יחד. אם

מרוחקין זה מכנגד זה שלשה טפחים, אם רוחב הכותל פחות מארבעה אינו נחשב כפתח, ואם רחבו ארבעה נחשב כפתח (שמהלך על ראש הכותל עד הסולם השני).

בנה איצטבא על גב איצטבא סמוך לכותל, ואויר מפסיק בין זו לזו (שיש לעליונה רגלים), אם אורך התחתונה ארבעה טפחים ובה נתמעט גובהו של כותל מעשרה, ממעט גם בלי העליונה. וכן אם יש ארבעה רק בעליונה ואין בין עליונה לתחתונה שלשה טפחים, ממעט. (ונחשבות כאחת, ואע"פ שקצר מלמטה מתמלא שיעורו מלמעלה. אבל אם יש ביניהם שלשה הרי הם שנים, והעליונה אינה ממעטת שאין ממעטים באויר).

סולם שיש אויר בין שליבותיו (כעין שלנו) - אם יש בשליבה תחתונה ארבעה ובה נתמעט הכותל מעשרה, ממעט. וכן אם יש ארבעה רק בעליונה ואין בין תחתונה לעליונה שלשה טפחים (וכן בין תחתונה לקרקע), ממעט.

דף ע"ח, יום ב' בה"ב פרשת לך-לך ח' חשוון תשפ"א.

עמוד א'

העמיד סולם כל שהוא על הקרקע, וסמך את ראשו בזיו ארבעה על ארבעה היוצא מן הכותל, אע"פ שאין בסולם רוחב ארבעה, הרי זה ממעט (וכשאין בין שליבות הסולם שלשה טפחים). אבל אם העמידו ליד הזיו וסמך את ראשו לכותל, אינו ממעט.

כותל שגבהו תשעה עשר טפחים, צריך זיו אחד באמצעיתו כדי להתירו ע"י סולם, שלא יהיה גובה עשרה לא למטה ממנו ולא למעלה. וכותל עשרים צריך שני זיזים להתירו, אחד בעשרה תחתונים ואחד בעליונים. וצריך להעמידן זה שלא כנגד זה, כדי שיוכל לקבוע סולם שני מזה לזה.

עמוד ברשות הרבים גבוה עשרה ורחב ארבעה (שדינו כרה"י) **ונעץ יתד בראשו ומיעטו מורחב ארבעה** - י"א שאם גבהו שלשה מבוטל מתורת רה"י, ואם אין גבהו שלשה בטל לגג העמוד ואינו ממעט. וי"א שאפילו אם אין גבהו שלשה ממעט, לפי שאין נוח להשתמש. וי"א שגם גבוה שלשה אינו ממעט לפי שראוי לתליה. ואפילו אם מלאו כולו ביתדות, שיוכל להניח עליו דף או אבן ולהשתמש בו.

בור וחוליייה (קרקע שהקיפו בו פי הבור) **מצטרפים להשלים עשרה לעומק הבור ולעשותו רשות היחיד**. וכן אם אין ארבעה ברוחב חלל הבור, מצטרפים את העובי של היקף החוליה לחייב את הנוטל מגב החוליה לרה"ר או מרה"ר עליה, לפי שיוכל להניח דף או אבן על פיה ולהשתמש בה.

כותל שגבהו עשרה - י"א שצריך סולם ארבעה עשר להתירו, שסולם זקוף אינו נוח לעלות, וצריך למשוך רגלי הסולם ארבעה טפחים מן הכותל. וי"א אפילו שלשה עשר ומשהו, שכשתמשוך רגליו ארבעה מן הכותל, יהיה ראשו נמוך מן הכותל פחות מטפח. וי"א אפילו אחד עשר ומשהו, שכשתרחיק רגליו ארבעה יהיה ראשו נמוך מן הכותל פחות משלשה, והרי הוא כ'לבוך'. וי"א שסולם זקוף ממעט ודי בשבעה ומשהו, שמעמידו זקוף ומגיע לפחות משלשה לראש הכותל.

פסקי דקלים שבבבל שהניחם סמוך לכותל כדי למעטו, א"צ לקובעו בקרקע אע"פ שמוותר ליטלו בשבת שתורת כלי עליהם, שאין אדם נוטלם מחמת כובדם **סולמות שבבבל** - רב יוסף א"ר אושיעא שא"צ לקובען, רבה א"ר חייא שצריך.

העמיד סולם פחות משני טפחים מכאן ומכאן, וקבע קשין באמצע (כעין שליבות מזה לזה) להשלימן לארבעה, אינו מצטרף, שאין כף הרגל עולה על הקשין, וסתם עליית רגלים באמצע הסולם הוא. אבל קשין מכאן ומכאן וסולם באמצע מצטרף, שכן הרגל עולה בסולם, והקשין ראוין לאחוז בהם

עמוד ב'

העמיד סולם צר, וחקק בכותל מכאן ומכאן כנגד שליבות הסולם כדי להשלים את רחבו לארבעה - צריך להשלים הרוחב בגובה הכותל עד עשרה טפחים. אבל אם חקק כל הסולם בכותל (שעשה בו כעין שליבות ברוחב ארבעה), צריך שיהא רוחב השליבות ארבעה עד מלא קומת הכותל, ולא די בעשרה כמו בסולם צר, ששם נוח לעלות בו וצריך להשלימו לארבעה בגובה עשרה כדי שייחשב כפתח, אבל כאן אין נוח לעלות עליו כל כך.

אם עשה את האילן לסולם או את האשירה - י"א אילן מועיל, ואע"פ שאסור לעלות עליו בשבת, פתח הוא אלא שאסור שבות רבוץ עליו. ואשירה אינו מועיל לפי שאסור בהנאה (אפילו לרבי יהודה המתיר עירובי תחומין שהניחו בקבר, שלאחר שקנה א"צ שמירתו, וקנית עירוב תחומין אינה הנאה שהיא לדבר מצוה ומצוות לאו ליהנות נתנו, אבל עשית פתח לערב חצירות אינו דבר מצוה אלא הנאה היא). וי"א אילן אסור לפי שאסור שבת גורם לו, ואשירה מותר שאסור דבר אחר גורם לו. וי"א שאילן תלוי במחלוקת רבי וחכמים לענין הנותן עירוב תחומין באילן, ואשירה תלויה במחלוקת רבי יהודה וחכמים לענין עירוב תחומין שהניחו בקבר.

דף ע"ט, יום ג' פרשת לך-לך ט' חשוון תשפ"א.

עמוד א'

חריץ שבין שתי חצירות עמוק עשרה ורחב ארבעה - מערבין שנים ואין מערבין אחד. נתן עליו נסר (משפתו לשפתו כעין גשר) רחב ארבעה, מערבין אחד ואם רצו מערבין שנים, פחות מארבעה מערבין שנים ולא אחד.

מילא את החריץ בתבן, אם ביטלו בפירוש (שאמר איני נוטלו משם) חוצץ, ואם לא ביטלו בפירוש אינו חוצץ (אבל מחיצה של תבן, מועיל גם אם עתיד ליטלו משם).

מילא את החריץ בעפר ולא ביטלו בפירוש - י"מ שתלוי במחלוקת התנאים לענין בית שטומאת מת בתוכו ומילאוהו בעפר סתם (אם בטל מלהיות אהל וטומאתו בוקעת עד להקיע או לא). וי"א שלענין שבת העפר בטל לדברי הכל, משום שהוא מוקצה ואינו ניטל בשבת. וי"א שלענין חריץ עפר בטל לדברי הכל, משום שעומד לסתימה (והתנאים נחלקו לענין בית שאינו עומד לסתימה).

נתן נסר שארכו ארבעה לאורך החריץ (בשפתו ע"ג יתידות) ומיעט את רוחב החריץ מארבעה, אפילו אם רוחב החריץ הוא כל שהוא, מועיל (אבל אם נתן נסר לרוחב החריץ משפתו לשפתו, צריך שיהא רחב ארבעה כמבואר במשנה).

שתי גוזזטראות הבולטין ברה"ר זו כנגד זו, ונתן נסר רחב ארבעה מזו לזו כמין גשר, מערבין יחד אם יבוצעו. אבל אם זו שלא כנגד זו (שאחת בולטת לרה"ר יותר מחברתה), או זו

לזכות יוסף ורחל רוזנבוים לברכה והצלחה בכל העניינים

עמוד א'

עירובי חצירות - לשיטת רבי יהושע מערבין בככר שלם אפילו קטן (וצריך לערב בכמה ככרות שיהיה שיעור כגורגרת לכל אחד), אבל לא בפרוסה אפילו גדולה משום איבה, שיאמר אני נותן פרוסה ואתה שלימה, ואפילו אם עירבו כולם בפרוסות חוששין שיחזור הדבר לקלקולו ואחד יתן פרוסה והשני שלימה. ובשאר מיני אוכל חוץ מפת, אין מערבין. לרבי אליעזר מערבין בכל דבר - י"מ שלדבריו מערבין גם ביין ופירות (חוץ ממים ומלח), וי"מ שגם לשיטתו צריך פת אבל א"צ שלימה.

שיתופי מבוואות - משתתפין בכל דבר חוץ ממים ומלח (אפילו לרבי יהושע).

ככר שנעשה מתרוומה שנתערה בחולין וניטל ממנו כדי דימוע (אחד ממאה כדי לתקנה), מערבין בה אפילו לרבי יהושע. **ניטל ממנה חלה** - בחלת נחתום ששיעור חלה הוא אחד ממ"ח, אין זה חסרון ומערבין, בחלת בעה"ב שהשיעור הוא אחד מכ"ד, אין מערבין.

חיבר את הפרוסות בקיסם, אם מקום החיבור ניכר אין מערבין בה, ואם אינו ניכר מערבין בה.

מערבין בפת אורז ובפת עדשים. ובפת דוחן - י"א שמערבין וי"א שאין מערבין.

עמוד ב'

לרבי אליעזר נותן אדם מעה לחנוני ולנחתום שדר עמו במבוי שיזכה לו בעירוב עם חבריו, שמפני תיקון שבת העמידו חכמים את דבריהם על דין תורה שמעות קונות בלא משיכה. ולחכמים לא זכו מעותיו, שגם כאן אין מעות קונות בלא משיכה כבכל מקום (אבל בקנין סודר, קונה). ואין החנוני נעשה שלוחו לקנות לו עירוב, שנתכוין לקנות ממנו ולא לעשותו שליח, ואין מערבין לאדם שלא מדעתו. אבל אם אמר לחבירו - שאין רגיל למכור ככרות - הילך מעה זו וזכה לי בעירוב, והלך וזיכה לו, קנה עירוב, שלא נתכוון לקנות ממנו אלא לעשותו שליח שיזכה עירוב בשבילו.

לרבי יהודה אין מערבין לאחר שלא לדעתו רק בעירוב תחומין, שחוב הוא לו שמפסיד את הצד השני, אבל עירובי חצירות זכות הוא לו ומערבין שלא מדעתו.

בארבעה פרקים בשנה (ערב יו"ט ראשון של פסח, ערב שבועות, ערב ר"ה, ערב יו"ט אחרון של חג, וערב יוה"כ בגליל), כופין את הטבח לשחוט אפילו שור שזה אלף דינר והלוקח לא קנה בו כסף דינר אחד, ואם מת השור אבד הלוקח את חלקו. י"א שמדובר כשיזכה לו ע"י אחר, ובפרקים אלו זכות הוא לו להוציא מעות ולקנות בשור. וי"א שבפרקים אלו סמכו חכמים על דין תורה שמעות קונות בלא משיכה.

נתן מעה לנחתום ואמר לו ערב או זכה לי, קונה עירוב גם לחכמים, שנתכוון לעשותו שליח לערב בשבילו.

הלכה כרבי יהודה שעירובי חצירות מערבין בין מדעתו ובין שלא מדעתו, ועירובי תחומין אין מערבין אלא מדעתו. וכן כל מקום ששנה רבי יהודה בעירובין הלכה כמותו, אבל לא במחיצות (כגון מבוי שניטלו קורתיו בשבת שמתיר רבי יהודה לאותה שבת).

עמוד א'

מקום שאמר רבי יהודה במשנתינו 'אימתי' ו'במה' - י"א שבא לפרש דברי חכמים ולא לחלוק, וי"א שאימתי בא לפרש ובמה לחלוק.

משחק בקוביא: לרבי יהודה (וחכמים) - אם אין לו אומנות אלא היא, פסול לעדות (שאינו עסוק ביישובו של עולם, ואינו מכיר ובקי בטורח וצער בני אדם, ואינו חס מלהפסידם ממון). ואם יש לו אומנות שלא היא כשר, שאסמכתא קונה ואין זה גזל. ולרבי טרפון אפילו יש לו אומנות שלא היא פסול, שאסמכתא אינו קונה וגזלן הוא (מדרבנן).

פרק כיצד משתתפין

כיצד משתתפין בתחומין, מניח חבית ואומר הרי זה לבני עירי למי שילך לבית האבל או בית המשתה. ומי שקיבל עליו לסמוך על עירוב זה מבעוד יום, מותר. ומי שקיבל עליו משתחשך - אם הודיעוהו מבעוד יום, למ"ד יש בריה מותר שהוברר הדבר שקודם זמן קניית העירוב היה דעתו לכך, ולמ"ד אין בריה אסור. ואם לא הודיעוהו עד שחששיכה, אסור לדברי הכל (כיון שלא ידע שיש עירוב לא שייך לומר בריה).

לא התירו חכמים לצאת חוץ לתחום ע"י עירוב, אלא לדבר מצוה.

קטן הצריך לאמו - פטור מסוכה ויוצא בעירוב אמו (אע"פ שלא זיכתה לו שכגופה היא), ואם אין צריך לאמו חייב בסוכה ואין יוצא בעירוב אמו. ושיעורו - י"א כל שנפנה ואין אמו מקנחתו, וי"א כל שניעור משנתו ולא יקרא אימא אימא עד שתבוא אצלו. ושיעור זה הוא כבן ארבע כבן חמש (לפי חריפותו). וי"א שכל זה כשאביו נמצא בעיר ונכנס ויוצא עמו, אבל אם אין אביו בעיר נקרא צריך לאמו עד בן שש ועד בכלל.

עמוד ב'

לשיטת רבי יהושע בריה דרב אידי - קטן עד בן שש שעירב אביו לצפון ואמו לדרום, יוצא בעירוב אמו אפילו אם אינו צריך לאמו. ונדחו דבריו.

מערב אדם בשביל בנו ובתו הקטנים ועבדו ושפחתו הכנענים בין לדעתם בין שלא לדעתם, מפני שידם כידו. ואם עירבו לעצמם ועירב עליהם רבן לרוח אחרת, יוצאים בשל רבן.

עירב בשביל עבדו ושפחתו העברים ובנו ובתו הגדולים או אשתו, אם הסכימו בפירוש, או ששתקו ולא עירבו לעצמן לרוח אחרת, מועיל עירובו. אבל אם מחו, או שעירבו לעצמם לרוח אחרת, אין עירובו עירוב.

שיעור עירוב תחומין - לר"מ מוזן שתי סעודות לכל אחד כמוזנו בחול, ולרבי יהודה כמוזנו בשבת - ולא נחלקו ששיעור העירוב שהוא לשניהם שתי ככרות של איכרים וי"א ממקום שנקרא 'נדר פא', אלא נחלקו אם אדם רגיל לאכול יותר בשבת או בחול. לר"י בן ברוקא ככר שהוא רביע קב, שלקוח מהנחתום בכונדיון כשארבע סאין קמח נמכרים בסלע, כשהחנוני מרויח מחצה. ולר"ש שתי שליש של ככר שגדלו שליש קב.

למעלה מזו ויש ביניהם שלשה טפחים, אין מערבין אותם. ואם יש ביניהם פחות משלשה, גוזזטרא עקומה היא ומערבין אותם.

גדיש של תבן שבין שתי חצירות גבוה עשרה - מחיצה היא ואין מערבין אותם ביחד. **נתמטע התבן מעשרה טפחים** (על פני כל החצר או עשר אמות) קודם שבת, מערבין שניהם יחד ולא כל אחד לעצמו.

שתי החצירות מאכילין לבהמתן מן התבן (ואין חוששים שיתמעט התבן מעשרה על פני עשר אמות ויטלטלו באיסור, שאין בהמה ממעטת כל כך באכילתה בשבת אחת). אבל לא יתן תבן בידים לתוך קופתו (שלא ימעט את המחיצה מעשרה, ויטלטל בחצר אסורה או שהתבן למטה מעשרה מוקצה הוא). וכן לא יעמיד הבהמה ע"ג התבן כדי שתאכל, שחששו באיסור מוקצה שהוא מדרבנן שמה יטול בידים, אלא עומד בפניה שלא תלך למקום אחר והולכת מאליה.

בית שבין שתי חצירות ושני בתים משתי החצירות פתוחין לו, ומילא את הבית האמצעי בתבן, מערבין כל חצר לעצמה ולא יחד, וכל אחד נותן לתוך קופתו ומאכיל, ואין דומה לתבן העומד בין שתי חצירות שאסור למלאות בידים, שבית יש לו תקרה, וכשנפתח מעשרה ניכר הוא.

נתמעט התבן שבבית האמצעי מעשרה טפחים, שניהם אסורים לטלטל. (ולמ"ד דירין הבאים בשבת אינם אסורים, אסורים רק אם נתמעט בערב שבת). אבל אם התבן גבוה עשרה טפחים ואינו מגיע לתקרה, למ"ד מחיצות שאין מגיעות לתקרה שמן מחיצות מותרים. ולמ"ד שאין שמן מחיצות, אם גובה הבית י"ג טפחים חסר משהו מותרים משום לבד. וי"א שגם אם גובה הבית עשרה ומחיצת התבן גבוהה שבעה ומשהו.

עמוד ב'

נתמעט מעשרה ונאסרו שניהם, ורוצים להתיר את האחד. י"א שמבטל את רשותו, או נוהל את ביתו (שמגלה דעתו שנסתלק, וכאילו ביטל רשותו). וי"א שצריך גם לבטל רשותו כדי להתיר את חבריו, וגם לנעול את ביתו כדי להרחיק את עצמו שלא יבוא לטלטל שם. ואם חזר חבריו וביטל לו רשותו, אינו מועיל (למ"ד אין מבטלין וחוזרין ומבטלין - עיין לעיל סח:).

בור מלא תבן, שחציו עומד בתחום עיר זו וחציו בתחום עיר אחרת, אלו נוטלים מתחומן ואוכלים וכן אלו, ואין חוששין שמה יקחו מתחום השני, אפילו לרבי עקיבא הסובר שתחומין דאורייתא.

כיצד משתתפין במבוי - אחד מבני החצר מזכה חבית שלו לכל בני מבוי, ע"י בנו ובתו הגדולים או עבדו ושפחתו העברים או ע"י אשתו. אבל לא ע"י בנו ובתו קטנים או עבדו ושפחתו הכנענים, שידו כידן ואין זו זכייה. וכשהוא מזכה להם, צריך להגביה את החבית מן הקרקע טפח.

המקדש אם טעם מלא לוגמיו יצא, ואם לאו לא יצא.

עושיין מדורה לחיה (יולדת) ולמי שהקיד דם ונצטנן, בין בימות הגשמים ובין בימות החמה.

עמוד א'

אשירה סתם, אע"פ שלא ראינו שעובדים אותה, מחזיקין אותה לאשירה. איזו היא אשירה סתם? לרב שמשרתי ע"ז שומרים אותה ואין טועמין מפירותיה, לשמואל שאומרים שתמרים אלו עומדים לשכר ששותים בבית ע"ז ביום חגם. והלכה כשמואל.

אם עושה שיתופי מבוואות בחבית שלו, צריך לזכות לבני המבוי (וא"צ להודיע להם, שזכין לאדם שלא בפניו). ואם עושה בחבית שלהם, צריך להודיעם אם חפצים בכך (שם עינו של אחד צרה בפת ואין רוצה ליתנה לחביריו, אינו עירוב).

לשיטת רב - בשיתופי מבוואות א"צ לזכות לבני המבוי (שמכיון שאוסר עליו גומר ומקנה, וחולק על התנא במשנתינו), ובעירובי תחומין צריך לזכות. לשיטת שמואל - בשתופי מבוואות צריך לזכות, ובעירובי תחומין אין צריך. רב נחמן מחמיר כחומרי שניהם וסובר שצריך לזכות בשתופי. **עירוב תבשילין** - לשמואל צריך לזכות. (ורב נחמן שלא שמע דברי שמואל נסתפק בזה, ואילו היה שומע לא היה מתאפק).

אשתו של אדם מערבת שלא מדעת בעלה, וכן שוכרים מאשת גוי שלא מדעת בעלה, באופן שאוסר על בני המבוי כגון שרגיל שם. אבל באופן שאינו אוסר, כגון חצר שבין שני מבוואות ורגילה עם זה ולא עם זה, אם עירבה שלא מדעת בעלה אינו עירוב.

אחד מבני מבוי שרגיל להשתתף עם בני מבוי, ואינו רוצה להשתתף כדי לאסור עליהם, נוטלים שיתופו מביתו בעל כרחו.

בני מבוי כופין זה את זה לעשות לחי וקורה למבוי.

עמוד ב'

עושים לחי מאשירה. וקורה, י"א שעושים מאשירה, וי"א שאין עושים, שצריכה שיעור טפח, ואשירה הטעונה שריפה כשרופה היא וכתותי מיכתת שיעוריה, אבל לחי אין לו שיעור לחביו ועוביו.

שיעור העירוב: אם הם פחות משמונה עשר בני אדם, כגורגרת לכל אחד. ואם הם שמונה עשר או יותר (שלא יחלק להם מוזן שתי סעודות לא יגיע גורגרת לכל אחד), שתי סעודות - שהוא שמונה עשרה גורגרות - לכולם.

נתמעט האוכל שבעירוב משיעורו - לת"ק מוסיף, ומזכה לכולם משלו, וא"צ להודיעם שהרי כולם נתרצו. נתוספו עליהם דירין, אם מוסיף משלהם צריך להודיעם. ולרבי יוסי א"צ להוסיף אם נתמעט אפילו נשאר בו כל שהוא, שלא אמרו לערב בחצירות לאחר שנשתתפו במבוי, אלא כדי שלא לשכח תורת עירובי חצירות מן התינוקות, ולכך מקילין בו.

כלה האוכל של עירוב - אם חוזר ומערב מהמין הראשון א"צ להודיעם. אם עירב ממין כלה, ללשון א' אפילו אם נתמעט צריך להודיעם, וללשון ב' צריך להודיעם רק אם כלה. **לרבי יהודה מערבין עירובי חצירות בין לדעת ובין שלא לדעת**, וחביריו חלוקים עליו שצריך להודיע (כמו ששינוי במשנתנו).